

Tee- ja maitsetaimede kasvatamise, töötlemise ja turustamise kogemused

Süvahavva Loodustalus

Reet Pettai

Infopäev: Mahepõllumajanduslik maitse- ja ravimtaimede kasvatamine

20.12.2016

Kilekattega tee- ja maitsetaimede kasvatamine

Tee- ja maitsetaimede kasvatus nõuab hooajalist tööjõudu. Meie piirkonnas Põlvamaal, asetsedes suurematest keskustest kaugel, on suur tööjõupuudus.

Aastal 2014 laiendasime haritavaal pinnal taimekasvatust. Arvestades tööjõupuudust ja Soome Frantsila talu kogemusi, otsustasime kasutada 800 m peenarde tegemisel multšiks kilet.

Istutasime piparmündi, pikalehelise mündi, hariliku iisopi, sidrunmelissi ja aed-monarda.

Vähenes tööjõukulu ja saagikus oli hea.

Aastal 2015 lisandus 1600 m. Istutatud sai piparmünt, pikaleheline münt, harilik iisop, sidrunmeliss, väheses koguses harilik pune, raudrohi, tüümian (aed-liivatee), aed-monarda, piparrohi ja kreeka pune.

Risoomidega paljunevatel taimedel on vajalik teisel kasvuaastal kilesse lisauuke teha, et taimed saaks laiali levida ja kogu kasvuala hõlmata. Kasvamisel vajavad taimed pealtväetist 10% nõgesevirtsa näol.

Sidrunmeliss kasvab esimesel aastal hästi. Teisel aastal on puhmas nii suureks kasvanud, et kiles olev auk on täis kasvanud ja umbrohi on tugevalt tagasi surutud. Kõige paremini kasvavad kiles harilik iisop ja harilik pune. Teisel aastal ei vajanud taimed pealtväetamist.

Probleemiks on hallituseened (jahukaste) müntidel. Hallituseente leviku vähendamiseks on tarvis esimene koristus koristada varem: juuni lõpus või juuli algul. Seejärel pritsida põldosja leotisega, takistamaks hallituseoste levikut.

Teetaimede kasvatamine haritavaal pinnal

1. Taimede ettekasvatus

Ettekasvatuseks valmistatakse kompostaanad kõrgusega 1,2 ja laiusel 1,5m. Külgedelt kaetakse aunad taaskasutuskilega (nt ehituselt ülejäänud isover villa paki kile), vältimaks niiskuse eraldumist ehk kuivamist.

Laotatakse kihiti kuivad taimejäägid (lehed, hein), sõnnik ja muld. „Käima” saamiseks kastetakse aun sooja veega piisavalt märjaks.

Kompostaanu kasutatakse nii kasvahoones kui ka väljas taimedele lisasoojuse saamiseks (kütteks).

Seemned külvatakse kastidesse, pikeeritakse kompostmulda. Enne istutamist ööpäeva jooksul kastetakse tugevalt läbi.

Istutusjärgsel ja kasvuperioodil ei kasteta. Juurdunud taimed kaetakse peale harimist rohuniitemultšiga vältimaks niiskuse kadu, umbrohu kasvu ja taimede määrdumist mullaga.

2. Taimede kuivatamine

Kuivatamiseks korjatakse taimed kuiva ilmaga. Korjamise käigus sorteeritakse umbrohust, riknenud taimedest. Kuivatiks on väikeeramu puidukütte katlaga vesikütte radiaatoritel olevad kuivatuskapid. Taimed asetatakse kuivatusrestidele ja kappi: üles poole niiskemate ja alla poole kuivemate taimedega restid. Kuivatit kontrollitakse vähemalt 2-3 korda päevas.

Vajadusel sõelutakse ürt varte küljest ja kuivatatud taimed pannakse toidukilekottidesse, et vältida taimede niiskumist. Enne realiseerimist pakendatakse väikepakenditesse.

3. Turustamine

Turustamiseks on erinevad kanalid. Süvahavva Loodustalu OÜ turustab poole oma toodangust läbi TÜ Lõuna-Eesti Toiduvõrgustiku. Otse turustamine on neile klientidele, kes ei ole Lõuna-Eesti Toiduvõrgustiku hallatavas piirkonnas.

Lisaks eraisikud: müük laatadel, messidel ja talus.

Müügile aitab palju kaasa pakend. Pakendi uuendamisega on meie ettevõtte müük suurenenud peaaegu poole võrra.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse